

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U005036

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-12-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калініченко Людмила Миколаївна

2. Kalinichenko Liudmyla Mykolaivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна педагогіка та історія педагогіки

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-11-2019

Спеціальність за освітою: Українська мова та література

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю «Лицей Кебета»

Код за ЄДРПОУ: 43060094

Місцезнаходження: проспект Академіка Глушкова, 1/77, м. Київ, Київ, 03127, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 26.133.01

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська 18/2, м. Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська 18/2, м. Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.25.07, 14.09.25

Тема дисертації:

1. Формування творчого мислення учнів початкової школи у вітчизняній педагогічній думці (друга половина XX – початок XXI століття).
2. Formation of primary school students' creative thinking in the national pedagogical opinion (the second part of the XX century – the beginning of the XXI century).

Реферат:

1. У роботі цілісно і системно висвітлено становлення і розвиток ідей про формування творчого мислення учнів початкової школи у вітчизняній педагогічній думці другої половини XX – початку XXI століття. На основі аналізу поняттєво-термінологічного апарату педагогіки досліджуваного часу встановлено, що творче мислення вітчизняні учні спочатку протягом 1958–1966 рр. пов'язували із розумовим розвитком, який обов'язково мав містити творчий складник, у 1966–1970 рр. із проблемним навчанням, у 1970–1990-ті рр. – із розвивальним навчанням та пізніше з особистісно орієнтованим навчанням. На основі критерію зміни у завданнях шкільної початкової освіти виокремлено два умовних періоди, що дало змогу систематизувати матеріал, пов'язаний із формуванням творчого мислення молодших школярів. Обґрунтовано внесок видатних українських учених І. Василенка, Г. Костюка, О. Скрипченка, В. Сухомлинського у дослідження проблеми розумового розвитку учнів початкової школи. Докладно розглянуто ідеї щодо формування

творчого мислення молодших школярів у науково-методичному доробку Т. Байбари, Н. Бібік, М. Богдановича, Н. Коваль, О. Савченко та доведено, що завдання розвивального характеру і посібники, розроблені вищезгаданими вченими, позитивно впливали на формування творчої особистості та мають теоретичну й практичну значущість й у сучасних реаліях діяльності початкової школи.

2. The dissertations holistically and systematically discloses the genesis of ideas about formation of primary school students` creative thinking in the national pedagogical opinion in the second part of the XX century – at the beginning of the XXI century. The source research database formed from the written sources of Ukrainian scientists, in which the ideas of formation of primary school students` creative thinking are shown; interpretational and generalized works, sources – the products of pedagogical activity, data from pedagogical periodicals. It is investigated that the development of ideas about formation of primary school students` creative thinking in the national pedagogical opinion in the time of research took place in the context of shifts in social and economic life, achievements in pedagogical science and practice, which were the reason for changes in pedagogues`s understanding of the educational process objectives dealing with the movement to information society, that was emerging in the last third of the XX century politics, and was the reason for increasing the requirements of scientific works, encouraged to develop new approaches to formation of students` activity, autonomy and creativity. The analysis of conceptually terminological apparatus of pedagogy in the studied period has shown that at the end of 1950 – at the beginning of 1960 Ukrainian scientist used actively the notion «mental development», «development of thinking». Simultaneously mental development according to them, had to have necessarily a creative component. Later, from the middle of the 1960-s the notion «problem solving studying» came in circulation as an instrument of ensuring mental development and formation of primary school students` creative thinking. Then, at the end of 1970 – at the beginning of 1980 scientists and teachers became to use widely and engrain the notion «developmental studying», which meant the system of development the mentality and students` potentials. It is found out, that starting with the second half of 1950-s in the researches of Ukrainian scientists (I. Vasylenko, H. Kostiuk, O. Skrypchenko, V. Syhomlynskyi) formation of primary school students` creative thinking was tied up tightly with the mental development. M. Bogdanovych started a new direction in methodics of mathematics in primary school – creation of educational development textbooks. His scientific and methodological work gave a push for developing a new branch in Ukrainian didactic – creative of educational literature development character (for primary school students), which facilitated the development of influence of mathematics. It is found out, that a famous Ukrainian didactic O. Savchenko, investigating in 1970-1980s the influence of cognitive activity and independence on formation of primary school students` creative thinking, created a system of problem-solving tasks and vocabulary-logic exercises for students of the 1-st-4-th forms, which are the background of formation the reading competence. It is found out that in 1980-1990s the influence of research method on mental development and thinking of children in the process of learning the basics of natural science was studied by T. Baibara, and the value of individual work and searching tasks – N. Koval, N. Bibik (now academician of NASU) started intergrated learning of the environment – new subject «The world around you» by primary school students. The research showed that at the end of 1980s pedagogic paradigm of school studying (school assimilation of a certain amount of knowledge) as a result of the establishment in the educational practice of the requirements to form student, who thinks creatively, step by step started to transform into paradigm of personally oriented studying which scaled up in Ukrainian school in the time of independence. It is proved, that ideas put forward, will be formed and developed by Ukrainian scientists in the second part of the XX century – the beginning of the XXI century according to formation of primary school students` creative thinking, are still actual, their using, adapted to modern stage of development of Ukrainian education, provides the formation of creative personality, who can open new, propose non-standart ways of solving problems, create formation of primary school students` creative thinking has gained not only the existing, but also the intriguing actuality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дічек Наталія Петрівна

2. Dichek Nataliia Petrivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кодлюк Ярослава Петрівна

2. Kodliuk Yaroslava P.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гавриленко Тетяна Леонідівна

2. Havrylenko Tatyana Leonidivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Іванюк Ганна Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Іванюк Ганна Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.

